DELE AF FORMUERET - OMPRØVEN 2002

Opgave 1

Abel Ask drev en byggevirksomhed med 15 ansatte, deriblandt lærlingen Brian Busk.

I foråret 2002 var Abels virksomhed i gang med opførelse af 34 »klyngehuse« i Tilst. Brian syntes, at arbejdet gik trægt, fordi byggematerialerne tit blev leveret for sent.

Tirsdag den 12. marts 2002 stod håndværkerne og manglede 234 træplanker, som var bestilt hos Abels sædvanlige leverandør, »Sten og brædder A/S«, og som skulle opsættes som sternbrædder. Brian besluttede at tage sagen i egen hånd og sneg sig ubemærket hen til Abels varevogn, der var forsynet med en bærbar computer med fax-modem. I al hast skrev Brian sålydende brev, som han faxede til Carl Colds »CC Byggemarked« i Tilst:

> »Til Carl Cold. Normalt handler jeg med »Sten og brædder«, men nu får du chancen: Hvis du kan levere 234 stk. sternbrædder, der opfylder nedenstående specifikationer, senest kl. 15.00 i dag til en favørpris på 18.000 kr., vil jeg måske flytte alle mine indkøb over til dig. Levering skal ske på byggepladsen [...]. Specifikationerne er som følger: [...]. Samtidig bedes du levere 5 letvægtslamper mrk. »Alu Glow« til gældende dagspris.
> Med venlig hilsen – for Abel Ask – Brian Busk«.

Telefaxen blev modtaget af Carl kl. 10.34, og Carl, hvis biler alle var ude at køre, engagerede straks en fragtmand. Kl. 14.45 ankom fragtmanden til byggepladsen. Brian var alene tilbage, og han tog imod sternbrædder og lamper, der alle – på samme måde som tidligere leverede mursten og brædder – blev anbragt i det fri på byggepladsen.

Samme dag omkring kl. 17.00 blev Brian tynget af dårlig samvittighed, og han opsøgte Abel på privatadressen og aflagde »fuld tilståelse«. Abel lod Brian slippe med en advarsel og afsendte derefter kl. 17.30 sålydende telefax til »CC Byggemarked«:

> »Til Carl Cold. Min lærling, Brian Busk, har netop fortalt mig, at han i formiddags – i mit navn – har bestilt nogle brædder, som du leverede i eftermiddags. Jeg kan naturligvis ikke svare for, hvad min lærling farer rundt og foretager sig, men vil gerne have dagen i morgen til at overveje, om jeg måske alligevel skal købe brædderne. Med venlig hilsen Abel Ask«.

Kort efter – kl. 17.45 – modtog Abel sålydende telefax fra Carl Cold:

> »Til Abel Ask. Du må selvsagt være ansvarlig for din lærling, og du har derfor bare at

> betale den aftalte pris på 18.000 kr. + 1.250 kr. for udbringningen med fragtfører. Da jeg vil vide, hvor jeg står, giver jeg dig hermed til kl. 12.00 i morgen til at bekræfte dette. Ellers kommer jeg og henter brædderne i morgen eftermiddag. Med venlig hilsen Carl Cold.
> P.S. Da du intet har anført om lamperne, går jeg ud fra, at denne aftale står ved magt. Til din orientering er prisen 2.500 kr. + 125 kr. for udbringningen«.

Inden Abel tog afsted på arbejde næste dag – onsdag den 13. marts – afsendte han kl. 8.00 sålydende telefax, der imidlertid som følge af en transmissionsfejl på ledningsnettet ikke kom frem til Carl:

> »Til Carl Cold. Lamperne vil jeg under ingen omstændigheder have, men hvis jeg i løbet af i dag beslutter mig for at købe brædderne, kan du ikke løbe fra favørprisen på 18.000 kr., der inkluderer udbringning. Med venlig hilsen Abel Ask«.

Omkring kl. 9.00 fik Abel oplyst, at brædderne fra »Sten og brædder A/S« først ville komme dagen efter. Abel gav straks sine håndværkere besked på at anvende brædderne fra Carl, og inden klokken slog 12.00, var samtlige sternbrædder sat op.

Da Carl samme dags eftermiddag kom for at afhente brædderne, mødte han Abel på pladsen, og der udviklede sig et voldsomt skænderi mellem dem. Hvad angik brædderne, ville Abel kun betale favørprisen på 18.000 kr. og intet for udbringning, mens Carl nu ville have normalprisen på 22.500 kr. + 1.250 kr. for udbringningen. Hvad angik lamperne, oplyste Abel – hvad sandt var – at de var blevet stjålet mellem kl. 02.00 og 04.00 den foregående nat. Under henvisning til, at der ikke var nogen aftale, ville Abel ikke betale noget som helst for lamperne, mens Carl ville have 2.500 kr. for dem og 125 kr. for udbringningen. For det tilfælde, at Abel og Carl ikke kunne få medhold fuldt ud, ønskede de begge at få ret i deres synspunkter i videst muligt omfang.

Hvorledes er retsstillingen mellem Abel og Carl?

Løsningseksempel til opgave 1

1. Brædderne

Brians telefax til Carl er et tilbud, som Brian imidlertid ikke har fuldmagt til at afgive, idet Brian hverken har fået en stillingsfuldmagt (AFTL § 10, stk. 2) eller en bemyndigelse (AFTL § 18), der giver ham adgang hertil.

Fra Carls synspunkt er hans levering af brædderne på byggepladsen en »realaccept« af tilbudet. Carl ville naturligvis ikke uden videre levere 234 brædder og 5 lamper – og tilmed pådrage sig omkostninger til en fragtfører – hvis han ikke regnede med, at der hermed kom en aftale i stand mellem ham selv og Abel.

Abel har i en situation som den foreliggende, hvor Carl har opfyldt sin del af aftalen, og hvor der derfor ikke opstår problemer med acceptfristen, mulighed for at ratihabere den aftale, som er kommet i stand på baggrund af det tilbud, som Brian har afgivet uden at have fuldmagt hertil, jf. AFTL § 25, stk. 1, forudsætningsvis. *Hvis* Abel havde ratihaberet, kunne han samtidig have afvist at betale for udbringningen, idet Brians tilbud, som Carl tror, at han har accepteret, klart angiver, at levering skal ske på byggepladsen, d.v.s. betales af Carl som sælger.

Abel ratihaberer imidlertid ikke, men udbeder sig – ved telefaxen af den 12. marts kl. 17.30 – en dags betænkningstid.

Udgangspunktet er herefter, at Carl står helt frit og kan vælge mellem at kræve sine brædder tilbage eller at give Abel mulighed for at købe dem på de vilkår, Carl finder passende. Abel skal derfor respektere, at Carl har fastsat acceptfristen til kl. 12.00.

Abel accepterer ikke inden kl. 12.00, idet opsætningen af brædderne naturligvis ikke kan gøre det ud for en accept. Derimod er opsætningen af brædderne udtryk for en *tilegnelse* fra Abels side, og Abel må betale den pris, som Carl kræver, for så vidt dette ikke må anses for ubilligt, jf. KBL § 5.

Konklusionen bliver, at Abel må betale normalprisen på 22.500 kr. + 1.250 kr. for udbringning til Carl.

(Det er helt acceptabelt, såfremt det i en besvarelse antages, at Abel nok skal betale 22.500 kr. for brædderne, men ikke 1.250 kr. for udbringningen, såfremt dette begrundes med, at fragten ikke er en del af købesummen, og at Abel ikke »tilegner« sig udbringningen – der *er* sket – men kun brædderne).

2. Lamperne

Med hensyn til lamperne forholder det sig i første omgang på samme måde som med brædderne: Abel har mulighed for at ratihabere den aftale, som er kommet i stand på baggrund af det tilbud, som Brian har afgivet uden at have fuldmagt hertil.

I anden omgang bliver spørgsmålet dog et andet, nemlig om Abel har pligt til at reklamere, og om han i givet fald har opfyldt denne pligt. Svaret er, at der antagelig består en reklamationspligt, og at denne pligt er opfyldt ved Abels første telefax (af den 12. marts kl. 17.30) til Carl. Der kræves selvsagt ikke nogen specifik reklamation i et tilfælde som det foreliggende, hvor fuldmagtsgiveren reklamerer over, at en person har handlet uden fuldmagt. I øvrigt har Abel i hvert fald reklameret ved sin anden telefax (af den 13. marts kl. 8.00), som må anses for at være afsendt rettidigt, og som i medfør af AFTL § 40 har virkning som reklamation, uanset at den aldrig er kommet frem.

Abel er dermed ikke forpligtet over for Carl *på aftalemæssigt grundlag*, og spørgsmålet

bliver herefter, om Abel er forpligtet over for Carl *på erstatningsmæssigt grundlag*. Svaret må være bekræftende: Abel har inden mørkets frembrud fået underretning om, at lamperne er modtaget, og har efter det oplyste intet foretaget sig i den anledning. Nye lamper, som man ikke vil beholde, må man naturligvis opbevare forsvarligt.

Konklusionen bliver, at Abel må betale erstatning til Carl for lamperne. Erstatningsbeløbet kan *ikke* indbefatte udbringningen (dette tab *er* lidt) og kan ikke sættes til lampernes *udsalgspris* på 2.500 kr., men kun til deres – uoplyst – lavere *indkøbspris*.

Litteratur (pensum): *Lennart Lynge Andersen og Palle Bo Madsen:* Aftaler og mellemmænd, 4. udg. (2001) s. 289 f., s. 291 f., s. 308 f. og s. 312 (alternativt 3. udg. (1997) s. 283 f., s. 285 f., s. 302 f. og s. 306); *Bo von Eyben og Hans Henrik Vagner:* Lærebog i erstatningsret, 4. udg. (1999) s. 56 ff. og s. 210 med note 5; *Nils Elmelund m.fl.:* Lærebog i dansk og international køberet, 2. udg. (1996) s. 159 ff.

Opgave 2

I februar 2002 indførte det kommunalt ejede rekreationshjem og genoptræningscenter Bakkely et totalt rygeforbud. Forbuddet omfattede både patienter, ansatte og besøgende og bevirkede, at det ikke var tilladt at ryge indendørs på centret. Sygeplejerske Asta Ask, som var ansat på Bakkely, plejede på hver vagt at holde to kaffepauser, hvor hun røg en enkelt cerut. Efter at rygeforbuddet var blevet indført, skete det jævnligt, at Asta gik ned i centrets foyer, hvor hun stillede sig bag en stor stuebirk – usynlig for forbipasserende – og røg sin sædvanlige cerut.

Onsdag den 6. marts 2002 kl. 21.30 havde Asta holdt sine sædvanlige to pauser. Der var ikke særlig mange overnattende patienter på Bakkelys rekreationsafdeling, og Asta mente derfor nok, at hun – selv om hun vidste, at det ikke var tilladt – kunne tage sig en ekstra pause. Uden at oversygeplejersken så det, listede Asta ned på sin sædvanlige plads bag stuebirken i Bakkelys foyer for at ryge.

Da Asta havde røget cerutten næsten færdig, så hun oversygeplejersken gå ned ad gangen. Asta tværede derfor hurtigt cerutten ud i et lag fugtig bark, som lå ovenpå jorden i potten med stuebirken. Asta skyndte sig herefter væk uden at sikre sig, at cerutten var slukket.

Kl. 23.00 samme aften udbrød der brand i stuebirken som følge af gløder fra Astas cerut. På det tidspunkt var der ingen til stede i foyeren, og branden blev derfor først opdaget kl. 23.30. Man alarmerede straks brandvæsenet, men branden havde nået at brede sig en del, inden brandvæsenet kl. 00.30 fik den under kontrol.

På Bakkelys rekreationsafdeling, der lå på etagen over foyeren, lå Carl Caspersens værelse. Carl havde boet på Bakkely i en uge, fordi han havde brækket armen og derfor havde vanskeligt ved at klare sig alene i sit hjem. Carl interesserede sig meget for brandbiler, og da han hørte brandvæsenet ankomme med hylende sirener, ville han gerne se, hvad der foregik. Uden at tænde lyset rejste Carl sig fra sin seng for at skynde sig hen til vinduet. På vejen faldt Carl imidlertid over et gangstativ, som stod halvt inde under hans seng og halvt ude på gulvet. Gangstativet havde en uidentificeret sygehjælper af ukendte årsager glemt på værelset, da hun var inde for at slukke fjernsynet for Carl, der var faldet i søvn. Ved faldet forværredes bruddet på Carls arm, således at det ellers ukomplicerede brud gav ham et varigt mén på 10 %.

Branden i Bakkelys foyer havde – foruden på stuebirken – forårsaget skade på nogle møbler, som stod omkring planten. Værdien af planten og møblerne var i alt 100.000 kr.

Branden havde desuden bredt sig til et lille kontor, centrets »information«, hvor receptionist Rita Rang plejede at sidde bl.a. for at tage telefonen og tage imod besøgende. Rita havde den foregående dag glemt sin nye, smarte sweater til 2.000 kr. på kontoret. Sweateren blev helt ødelagt af branden.

Hvorledes er den erstatnings- og forsikringsretlige stilling?

Det lægges til grund, *at* Bakkely som kommunal institution er selvforsikrer i enhver relevant henseende, *og at* Rita ikke havde en forsikring, der dækkede den ødelagte sweater.

Det lægges endvidere til grund, *at* Carl i forsikringsselskabet Safe havde tegnet en ulykkes- og sygdomsforsikring. Carl ejede en lille boghandel, som han drev alene, og som nødvendigvis måtte være lukket i tilfælde af hans sygdom. Forværringen af bruddet på armen medførte, at Carl skulle være sygemeldt i yderligere 2 måneder.

I henhold til forsikringspolicen udbetaltes 100.000 kr. til Carl ved ulykker, som gav varigt mén. Endvidere dækkede forsikringen »ethvert driftstab som følge af sygdom«. Policen indeholdt dog følgende passus:

> »Driftstabsforsikringen dækker kun, såfremt der ikke kan opnås erstatning fra en eventuel skadevolder«.

Der skal ikke tages stilling til størrelsen af eventuelle personskadeerstatninger.

Løsningseksempel til opgave 2

1. Skaden på Bakkelys stuebirk og møbler

Asta har handlet simpelt uagtsomt i relation til branden. Hun slukker ganske vist cerutten i »fugtig bark«, men hun sikrer sig ikke, at alle gløder er væk. Det har ingen betydning ved uagtsomhedsbedømmelsen, at Asta overtræder rygeforbuddet: Formålet med forbuddet er – i hvert fald primært – at undgå rygning på centret af sundhedsmæssige grunde; ikke at undgå, at ansatte, patienter eller besøgende sætter ild til inventaret eller bygningen (Lærebog s. 61 f. om »Schutzzweck«). Det har heller ingen betydning, at Asta i strid med arbejdsgiverens forskrifter holder en ekstra pause. Der er ikke adækvat årsagssammenhæng mellem, at pausen er uberettiget, og den omstændighed, at branden udbryder.

Da Bakkely (d.v.s. kommunen) i henhold til opgavetekstens oplysninger er selvforsikrer, jf. EAL § 20, stilles Asta, som om der forelå en tingsforsikring på stuebirken og møblerne. Astas ansvar bortfalder derfor i medfør af EAL § 19, stk. 3, da Asta er omfattet af Bakkelys 3-19-2-ansvar i skadessituationen: Astas rygepause, der på flere måder ikke er i overensstemmelse med arbejdsgiverens anvisninger, er ganske vist et svinkeærinde, men pausen har forbindelse til Astas udførelse af sit arbejde (Lærebog s. 164, 169, 327 f. og 337 ff.). Bakkely må derfor selv bære tabet.

2. Skaden på Ritas sweater

Som nævnt ovenfor i pkt. 1 har Asta handlet simpelt uagtsomt, og Bakkely er ansvarlig for Astas skadegørende handlinger i medfør af DL 3-19-2. Det er uden betydning, at Asta forvolder skade på en anden arbejdstager hos den pågældende arbejdsgiver (Lærebog s. 160).

Da Bakkely er selvforsikrer, jf. EAL § 20, stilles Asta, som om hendes arbejdsgiver havde tegnet en ansvarsforsikring, og Astas ansvar bortfalder derfor, jf. EAL § 19, stk. 3 (Lærebog s. 327 f. og 337 ff.).

Ritas erstatningskrav mod Bakkely udgør 2.000 kr., jf. princippet i FAL § 37, stk. 2 (Lærebog s. 209).

3. Carls personskade

Asta har handlet uagtsomt, jf. ovenfor pkt. 1, men Carls personskade er ikke en adækvat følge af Astas handling. Asta kan derfor ikke pålægges ansvar for skaden. Bakkely hæfter dermed heller ikke i medfør af DL 3-19-2 for Astas skadegørende handling.

Sygehjælperen, der har efterladt gangstativet på Carls stue, har handlet culpøst. Bakkely hæfter derfor i medfør af DL 3-19-2 *principielt* over for Carl for personskaden, uanset at der er tale om en anonym fejl, jf. dog nedenfor om betydningen af Carls personforsikring (Lærebog s. 160).

Carl kan ikke antages at have udvist egen skyld i relation til skaden. Det kan ikke bebrejdes ham, at han ikke – inden han står op – kontrollerer, om nogen skulle have glemt et gangstativ ved siden af hans seng, mens han sov.

Carl har krav på godtgørelse for svie og smerte (jf. EAL § 3) og varigt mén (jf. EAL § 4) samt erstatning for tabt arbejdsfortjeneste/driftstab (jf. EAL § 2).

Med hensyn til Carls krav på godtgørelse for *varigt mén og svie og smerte* hæfter Bakkely over for Carl, jf. ovenfor. Faldet ville muligvis ikke have givet Carl varigt mén, hvis armen ikke havde været brækket i forvejen, men Carls forudbestående lidelse er efter opgavetekstens oplysninger en »indkapslet« særlig følsomhed. Bakkely er derfor som udgangspunkt ansvarlig i fuldt omfang (Lærebog s. 291).

Carls personforsikring i forsikringsselskabet Safe har karakter af en *summaforsikring* for så vidt angår godtgørelsen for *varigt mén*. Carl kan derfor kumulere kravet på méngodtgørelse mod Bakkely med kravet mod forsikringsselskabet. Forsikringsselskabet har ikke regres mod Bakkely, jf. EAL § 22, stk. 2 (Lærebog s. 16 f., 242 f. og 336 f.).

Carls krav på erstatning for tabt *arbejdsfortjeneste/driftstab* er dækket af en personforsikring, der har karakter af en *skadesforsikring* (Lærebog s. 336 f. med omtale af U 1996.285 H). Carl kan derfor ikke rette kravet mod Bakkely, da kravene ikke kan kumuleres, jf. EAL § 2, stk. 2 (Lærebog s. 221). Forsikringsselskabet har ikke regres mod Bakkely, jf. EAL § 22, stk. 2 (Lærebog s. 16 f., 242 f. og 336 f.).

Bestemmelsen i Carls forsikringspolice om, at forsikringsselskabets dækning er subsidiær i forhold til skadevolderens ansvar, er ugyldig, jf. EAL § 27, stk. 2, da aftalen stiller skadevolderen (her Bakkely) dårligere end den beskyttelsespræceptive bestemmelse i EAL § 22, stk. 2 (Lærebog s. 360 f.).

Litteratur (pensum): *Bo von Eyben og Hans Henrik Vagner:* Lærebog i erstatningsret, 4. udgave (1999).

Opgave 3

Karina Knudsen var indkøbschef for Korncentralen A/S, Århus, der producerede kraftfoder til salg på hjemmemarkedet. Til brug for Korncentralens produktion bestilte Karina den 11. marts 2002 pr. fax hos Seed International A/S »… 3.500 tons amerikansk fodermajs af almindelig kvalitet à 300 kroner pr. ton, til levering losset i Århus Havn i uge 18, 2002 … «.

Simon Sæbye, der arbejdede i salgsafdelingen i Seed International, bekræftede bestillingen og gik straks i gang med at arrangere transport af 3.500 tons fodermajs. Simon meddelte dagen efter Karina, at leverancen ville ankomme til Århus Havn med M/S Brilliance i uge 18, senest tirsdag den 30. april. Det blev samtidig aftalt, at losningen i Århus skulle foretages af Korncentralen ved hjælp af dennes pumpeudstyr straks ved skibets ankomst, idet majsen da kunne pumpes direkte ind i Korncentralens siloanlæg.

Mandag den 29. april ringede Simon til Karina og meddelte, at der næste dag ville blive leveret 3.400 tons fodermajs. Karina protesterede, da Korncentralen skulle bruge 3.500 tons til produktionen, og forlangte efterlevering af det manglende. Simon sagde, at han da gerne ville levere 100 tons ekstra, men at han ikke havde mere amerikansk fodermajs på lager. De yderligere 100 tons kunne først være fremme i slutningen af maj. Da Karina udtalte, at hun ville have 3.500 tons leveret straks den følgende dag, erklærede Simon, at leverancen efter hans opfattelse var i overensstemmelse med parternes aftale, og at Korncentralen således var forpligtet til at aftage den.

Tidligt om morgenen, tirsdag den 30. april, sendte Simon følgende fax til Karina, som hun straks læste:

> »M/S Brilliance er ankommet til kaj 4 med din fodermajs. Jeg har instrueret kaptajnen om at blive liggende, indtil du kontakter ham med henblik på losningen, som han antager vil tage cirka 5 timer. Kaptajnen har ikke anden last ombord og er villig til at vente til og med i morgen, den 1. maj, men jeg må selvfølgelig betale ham for det. Den regning kommer jeg til at sende videre til dig, så jeg foreslår, at du iværksætter losning i dag som aftalt«.

Karina mente sig ikke forpligtet til at aftage leverancen og foranstaltede derfor ikke majsen losset.

Onsdag den 1. maj 2002, mens M/S Brilliances besætning nød det århusianske café-liv, satte miljøaktivister ild til M/S Brilliance under påberåbelse af, at den amerikanske fodermajs var gensplejset

og til fare for menneskeheden. Den majs, der ikke blev beskadiget af røg eller ild, blev ødelagt under slukningsarbejdet, og hele leverancen var herefter værdiløs.

Fredag den 3. maj 2002 ringede Simon til Karina og rykkede for købesummen samt krævede de 65.000 kroner, det havde kostet ham at få M/S Brilliance til at vente et døgn i Århus Havn. Karina, der samme dag havde foretaget dækningskøb af 3.500 tons, mente ikke, at Korncentralen var forpligtet til at betale noget beløb overhovedet. Hun påstod i stedet, at Seed International havde pligt til at erstatte det tab, Korncentralen havde lidt, som følge af at markedsprisen på amerikansk fodermajs efter den 30. april var steget fra 300 til 330 kroner pr. ton, d.v.s. med 30 kroner pr. ton. Korncentralen opgjorde sit erstatningskrav til principalt 105.000 kroner, subsidiært et mindre beløb. Simon fastholdt kravet på betaling af købesummen for de 3.400 tons, d.v.s. 1.020.000 kroner. Herudover krævede Simon de 65.000 kroner, og endelig bestred han, at Korncentralen havde noget krav mod Seed International overhovedet.

Hvorledes er retsstillingen mellem Korncentralen og Seed International?

Løsningseksempel til opgave 3

1. Købets art

Der er tale om handelskøb, jf. KBL § 4, stk. 1, med karakter af et genuskøb, jf. KBL § 3. Der er endvidere tale om et køb med en leveringsklausul, der er omfattet af KBL § 65, stk. 1, 1. pkt. (Lærebogen s. 36 ff., s. 40 og s. 51).

2. Korncentralens krav mod Seed International

2.1. Er det leverede kvantum i overensstemmelse med parternes aftale?

Købeaftalen mellem Karina og Simon angår 3.500 tons fodermajs. Der er ikke indrømmet sælger nogen valgret eller margin med hensyn til kvantum, sml. KBL § 66, og Seed International kan derfor ikke opfylde aftalen ved levering af 3.400 tons. Det kvantum, der er leveret, er således utilstrækkeligt, og der foreligger en forsinkelse for så vidt angår de manglende 100 tons, jf. KBL § 21. Simon ved, at han kun har afsendt 3.400 tons, hvorfor det manglende kvantum behandles som en forsinkelse og ikke som en mangel, jf. KBL § 50 (Lærebogen s. 52, s. 81 f. og s. 85 ff.).

2.2. Udgør forsinkelsen en hævebegrundende misligholdelse?

De manglende 100 tons vil ikke kunne leveres før i slutningen af maj, og der foreligger derfor en væsentlig forsinkelse for så vidt angår de 100 tons. Da det dog alene er en ringe del af leverancen, der er forsinket (under 3 %), kan Karina ikke hæve købet for så vidt angår leverancen som helhed, jf. KBL § 21, stk. 3. Karina er derimod berettiget til at kræve efterlevering af de manglende 100 tons som sket, jf. KBL § 21, stk. 1, in fine. Karina er yderligere, da en sådan levering ikke kan ske inden leveringstidens udløb, berettiget til at hæve købet for så vidt angår de 100 tons og foretage dækningskøb for det manglende, jf. forudsætningen i KBL § 25, 2. pkt. (Lærebogen s. 88 f. og s. 108).

2.3. Er Seed International erstatningsansvarlig overfor Korncentralen som følge af forsinkelsen?

Da der er tale om et genuskøb, er Seed International erstatningsansvarlig overfor Korncentralen for den skete forsinkelse, jf. KBL § 24. Da forsinkelsen dog ikke er væsentlig i forhold til leverancen som helhed, er det alene tabet ved dækningskøb af de manglende 100 tons, der kan kræves erstatning for. Erstatningen fastsættes efter KBL § 25, 2. pkt., til den faktiske prisstigning, nemlig 30 kroner pr. ton x 100 tons, i alt 3.000 kroner (Lærebogen s. 97 f. og s. 108).

3. Seed Internationals krav mod Korncentralen

3.1. Kravet på købesummen

Da forsinkelsen med de 100 tons ikke er væsentlig set i forhold til leverancen som helhed (se punkt 2.2), er Korncentralen som udgangspunkt forpligtet til at aftage de 3.400 tons og betale købesummen derfor.

Majsen er dog siden gået til grunde ved en i forhold til købeaftalen hændelig begivenhed. Der må tages stilling til, om Korncentralen af denne grund kan hæve købeaftalen.

Parterne har aftalt, at levering skal ske »losset i Århus Havn«. I en sådan situation bærer sælger risikoen for salgsgenstanden, indtil losning er sket, jf. KBL § 65, stk. 1. Losningen skal foregå ved hjælp af Korncentralens pumpeudstyr og kan altså ikke ske uden købers medvirken. Karina antager fejlagtigt, at Korncentralen ikke er forpligtet til at aftage majsleverancen og iværksætter ikke losning af majsen. Korncentralen kommer derved i fordringshavermora og bærer faren for salgsgenstanden fra det

tidspunkt, hvor majsen er udskilt for Korncentralen, jf. KBL § 37. Da det fremgår af opgaveteksten, *at* majsen ligger tilgængelig ved kajen i Århus Havn, *at* M/S Brilliance ikke har anden last ombord, *og at* Karina har fået besked om dette, har udskillelse fundet sted. Majsens hændelige undergang sker således, mens Korncentralen bærer risikoen herfor, og Korncentralen må betale den fulde købesum for de 3.400 tons med 1.020.000 kroner. (Da udskillelsen ikke har hjemmel i købeaftalen, er der ikke sket koncentration af Seed Internationals genusforpligtelse, hvorfor forholdet behandles efter KBL § 37 om fordringshavermora og ikke efter KBL § 17, stk. 2) (Lærebogen s. 39, s. 51, s. 69 og s. 71 ff.).

3.2. De 65.000 kroner betalt som følge af M/S Brilliances ekstra liggetid

Eftersom Korncentralen har undladt at afhente salgsgenstanden i rette tid, skal Seed International drage omsorg for salgsgenstanden for købers regning, jf. KBL § 33, 1. pkt. Simon beder følgelig kaptajnen for M/S Brilliance om at blive liggende yderligere én dag i Århus Havn. For dette må han betale kaptajnen 65.000 kroner. Set i forhold til en samlet købesum på 1.020.000 kroner samt forholdene i øvrigt er en sådan udgift rimelig, og Seed International kan kræve udgiften refunderet af Korncentralen, jf. KBL § 33, 1. pkt., jf. § 36 (Lærebogen s. 190 f.).

4. Konklusion

Korncentralen skal til Seed International betale i alt 1.082.000 kroner (1.020.000 + 65.000 ÷ 3.000 = 1.082.000).

Litteratur (pensum): *Nils Elmelund, Lars Hedegaard Kristensen, Anne-Dorte Bruun Nielsen og Jørgen Nørgaard:* Lærebog i dansk og international køberet, 2. udg. (1996).